

Година XIX, број 198
октобар / новембар 2020.

WWW.LOVCI.RS.COM

Л О В И Н Е Л О В А Ч К Е

ЛИСТ ЛОВАЦА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

REMONT LOVAČKIH PUŠAKA

NUDIMO SLEDEĆE USLUGE:

- ▶ zaštitu od korozije
- ▶ ugradnju lovačkih nišana
- ▶ zamjenu udarne igle
- ▶ zamjenu cijevi
- ▶ ugradnju pikatini šina za optičke nišane
- ▶ ostale popravke

CIJEVI:

7,9 mm (8x57)

30-06

308 Win

223 Rem

7,62 PAP

7,9 PAPS

9mm pištoljska

Tehnički Remont Bratunac
+387 56 410 800
info@trb.ba

Podgradačka 11, 75420 Bratunac
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

Пројекат "Заштита мрког медвједа на подручју Динарида"

Савременим методима до прецизнијих података о бројности

Стране 6 и 7

Апел Ветеринарског института "Др Васо Бутозан" и Ловачког савеза РС

Удружења дужна да доставе узорке меса одстријељених дивљих свиња

Страна 4

Њемачки произвођач конструисао специјализовани мултикалибарски карабин са необичним системом репетирања

"Krieghoff Semprio" муњевита акција за ЛОВ ПОГОНОМ

Стране 12 - 15

Ловиште Виторог добило нове смјештајне капацитете
Задовољан гост најбоља препорука

Страна 8

Хамдија Шишић из Горњег Шепка код Зворника пуних пет деценија у строју

Вјечити ловац у срцу

Стране 20 и 21

Ловачки савез Републике Српске функционише са успјехом и у условима пандемије

У тешкој години добили 1.000 нових чланова

Страна 5

"Ловачке новине"

ЛИСТ ЛОВАЦА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Година XIX, број 198, октобар/новембар 2020.
Издавач: Ловачки савез Републике Српске,
Бијељина, улица Старине Новака бр. 24
Телефон: 055/243-400, факс: 055/243-230
E-mail: lsbijeljina@gmail.com
www.lovacirs.com
Жиро рачун: 562001000005781

За издавача: Саво Минић
Главни и одговорни уредник: Душан Репија
Уређивачки одбор: Саво Минић, Василије Савић,
Војо Степановић, Драшко Росић, Здравко Илић,
и Душан Репија, представник "Гласа Српске"
Комисија за информисање Ловачког савеза РС:
Војо Степановић, предсједник, Миленко Лазаревић,
Александар Шљивић, Недељко Гламочак
и Жељко Антонић

Штампа: "Глас Српске"
Тираж: 19.000

Лист излази једном мјесечно
Плаћањем чланарине чланови Ловачког савеза Републике Српске
постају претплатници "Ловачких новина"
Рукописи и фотографије се не враћају, а све прилоге слати на
E-mail: lovacken@gmail.com

Рјешењем Министарства просвјете и културе број 07.3-27-3/07,
од 9. маја 2007. године, лист је уписан у регистар јавних гласила под
бројем 512.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је 2019. године усвојило Програм надзора над класичном и афричком кугом свиња код домаћих и дивљих свиња у Српској, којим је предвиђено да се у сврху мониторинга годишње уради 3.000 претрага узорака меса свиња

ПИШЕ: ОЛИВЕР СТЕВАНОВИЋ
oliver.stevanovic@virs-vb.com

Због заразних болести које пријете сточном фонду, па тако и фонду дивљих животиња, Ветеринарски институт и Ловачки савез Републике Српске су увијек имали добру сарадњу, а она се посљедњих година константно унапређује.

Афричка куга свиња је само једна, али тренутно најактуелнија заразна болест која пријети да нанесе значајну штету нашем фонду дивљих свиња и свињарству Српске у цјелини. Актуелни су и покушаји да се узгајивачима свиња омогући извоз живих свиња у ЕУ и на друга тржишта, због чега морамо доказати да вирус класичне куге свиња више не представља пријетњу. Због наведеног, у сврху правовременог откривања могућег уласка вируса афричке куге свиња на просторе Републике Српске и доласка до валидне информације о циркулацији вируса класичне куге свиња у популацији дивљих свиња, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Владе Републике Српске је 2019. године донијело Наредбу о мјерама за спречавање појаве и рано откривање уноса вируса афричке куге свиња, у којој се наређује да буду испитане све угинуле или одстријељене дивље свиње сумњиве на кугу свиња, али и програм надзора над класичном и афричком кугом свиња код домаћих

Апел Ветеринарског института "Др Васо Бутозан" и Ловачког савеза РС

Удружења дужна да доставе узорке меса одстријељених дивљих свиња

и дивљих свиња у Републици Српској у 2020. години, којим је предвиђено да у сврху мониторинга годишње буде урађено 3.000 претрага узорака меса свиња. Међутим, до данашњег дана, по наведеном програму, у Институт је достављено свега тридесетак узорака. Морамо истаћи добру сарад-

ПРЕДВИЂЕНА И РЕФУНДАЦИЈА ТРОШКОВА ДОСТАВЉАЊА УЗОРАКА ДО ИНСТИТУТА

њу Ловачког удружења "Јелен" из Козарске Дубице из којег су доставили већи број узорака. Међутим, да би могли процијенити стање у цијелој Републици Српској, неопходно је да буде заступљена и географска дистрибуција изловљених свиња. Програмом је предвиђена и рефундација трошкова достављања узорака до Института, чак и достава брзом поштом на рачун Института, а Институт ће, од себе, у сврху веће мотивације ловаца бесплатно прегледати на трихинелозу све узорковане дивље свиње.

Због наведеног молимо вас да анимирате ловачка удружења и све

ловце који излазе у лов на дивље свиње да се до краја године узоркују одстријељене дивље свиње како не би довели у питање овај програм важан за правовремену информацију о наведеним заразним болестима свиња. Узорке бубрега, слезине, лимфних чворова, крви и унутрашњих органа на којима су видљиве патолошке промјене можете достављати на адресу: ЈУ Ветеринарски институт "Др Васо Бутозан", улица Бранка Радичевића 18, 78.000 Бањалука, или ЈУ Ветеринарски институт "Др Васо Бутозан", улица Рачанска 56, 76.300 Бијељина.

Контакт телефони су: 051/229-243 у Бањалуци, или 055/221-480 у Бијељини. На порталу www.lovcirs.com налази се образац за доставу узорака и упутство за ловце за узимање узорака.

Ветеринарски институт "Др Васо Бутозан"

Њих око 900 већ је положило испит и придружило се армији која сада увелико броји више од 23.000 чланова, а реално је да до краја године буде и свих 24.000 ловаца у Српској

ПИШЕ: ДУШАН РЕПИЈА
dusanr@glassrpske.com

Ловачки савез Републике Српске функционише са успјехом и у условима пандемије

У тешкој години добили 1.000 нових чланова

књижице за још 1.000 ловаца. Њих око 900 већ је положило испит и придружило се армији која сада увелико броји више од 23.000 чланова, а лако је могуће да до краја године буде и свих 24.000 ловаца у Српској.

- Срећни смо што смо успјели да организујемо бар по један термин за полагање у свим ловним регијама иако није било лако с обзиром на комплетну ситуацију и епидемиолошке мјере. Пошто смо успјели још једном смо показали озбиљност и надам се, дали добар

примјер осталим организацијама. До краја године остала су нам још два термина за полагање, тако да вјерујем да ћемо 2020. завршити са нових 1.000 ловаца - рекао је секретар Ловачког савеза Републике Српске Живојин Лазић.

Као у свим осталим гранама јасно је да је било проблема и да су посљедице пандемије ипак оставиле трага. То се прије свега односи на комерцијални лов.

- У посљедњих неколико година заиста смо урадили много у вези са питањем инфраструктуре и

ЛОВАЧКЕ НОВИНЕ

Поштовани читаоци, као што знате претходни бројеви "Ловачке новине" нису штампани управо због пандемије вируса корона, односно отежане дистрибуције у датим условима. Надамо се да ће све врло брзо бити као прије, а до тада се трудимо да вам све информације благовремено пренесемо путем "онлајн" издања, али и на порталу [www.lov-cirs.com](http://www lov-cirs.com).

можемо слободно рећи да имамо врхунске услове за комерцијални лов. Удружења су од страних ловаца и те како профитирала, нарочито у зимским мјесецима, али ће сада остати без тих прихода због ограничења путовања. Такође, изостала су и изостаће традиционална дружења, организација хајки, али и Јесењег сајма који је био један лијеп прозор у свијет. Шта је ту је, морамо да се прилагођавамо и мислим да то за сада радимо врло успјешно - рекао је Лазић.

Ловачки савез Републике Српске у сарадњи Центром за животну средину и Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде организује тренинг за чланове интервентног тима, те упознавање са новом пушком за успављивање која ће бити набављена у оквиру пројекта "Заштита мрког медвједа (*Ursus arctos* Linnaeus, 1758) на подручју Динарида".

Састанак ће бити одржан у период од 21. до 23. децембра 2020. године у Националном парку Сутјеска, а путем видео-линка, учешће на састанку ће узети и Ђуро Хубер, професор емеритус из Хрватске, који ће говорити о протоколу поступања интервентног тима. Планиран је и разговор на тему досадашњих искустава интервентног тима, уз рјешавање отворених питања из протокола о поступању, информисања јавности, територијална расподела

Стављање у функцију друге пушке за успављивање

Тренинг за чланове Интервентног тима

пушака за успављивање, и др. Такође, разговараће се и о Плану управљања медвједом, чије је из-

рада у току.

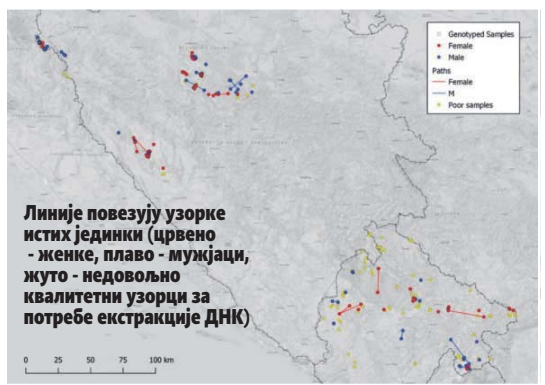
Ловачки савез Републике Српске започео је процедуру

набављања пушке за успављивање дивљачи, а значајан дио донације обезбиједио је Центар за животну средину. Пушка се може користити при рјешавању опасних ситуација са крупним звијерима, спречавање или смањивање штете проузроковане крупним звијерима, помагање животињи у невољи, праћење стања здравља, провођење мониторинга крупних звијери...

На овај начин ЛС РС је са својим партнерима потврдио да прави крупне кораке напријед у области заштите дивљачи и научног истраживања исте.

Прошлогодишња акција када је спасен медвјед из замке криволовца у Кнежеву већ је показала оправданост набавке пушке и формирања Интервентног тима који ће набавком друге пушке бити још мобилнији.

Д.Ј.

ПИШУ: ДАРКО ЈОВАНИЋ
ДЕЈАН РАДОШЕВИЋ
АЊА ДРАГОМИРОВИЋ
lovacken@gmail.com

Основни предуслов за успјешно газдовање популацијама дивљачи представља тачно утврђено бројно стање матичног фонда. Међутим, овај посао се у већини случајева обавља површно и формално, те су често исказани подаци о бројности основних врста дивљачи у нашим ловиштима процијењени, што засигурно доводи до нетачних података како на нивоу ловишта, тако и на нивоу Републике Српске и БиХ.

Све наведено може довести до дугорочних посљедица по стање популација дивљачи. Разлог за лошу праксу се може тражити у недостатку активних стручних особа код корисника ловишта који су одговорни за утврђивање бројног стања, али и у самој сложености спровођења поступка пребројавања дивљачи, нарочито када је рјеч о брдским и планинским ловиштима.

Узимајући у обзир наведене чињенице, различита тијела у систему управљања газдовањем дивљачи у континуитету улажу напоре на сталном изналажењу начина и методологија које ће унаприједити овај сектор. Осим надлежних републичких и државних институција, у овај поступак се све чешће укључују и невладине организације које путем пројеката финансираних од стране различитих европских фондовација доприносе развоју сектора ловства.

Управо један такав пројекат под називом "Заштита мрког медвједа на подручју Динарида" у протеклом периоду је реализовао Центар за животну средину, а финансиран је од стране њемачке фондације "EuroNatur". Односио се на подручје БиХ и Црне Горе.

Један од циљева пројекта је била процјена величине популације

Хамилтон Старлет робот у лабораторији током ДНК екстракције

Пројекат "Заштита мрког медвједа на подручју Динарида"

Савременим методима до прецизнијих података о бројности

Примарни циљ је процјена броја медвједа посредством неинвазивног генетичког узорковања, а секундарни је био да се добију први емпиријски подаци о генетичкој разноликости и потрага за доказима који би указивали на неке савремене или историјске процесе који фрагментишу популацију мрког медвједа

мрког медвједа на основу општеприхваћене методологије која, између осталог, подразумева прикупљање генетичког материјала који животиње остављају у природи и ДНК анализу. Пројекат су подржали надлежна ентитетска министарства у БиХ и институције у Црној Гори, уз драгоцен рад на терену чланова ловачких удружења и бројних волонтера.

Процјена величине популације мрког медвједа у дивљини је прилично захтјеван посао. Ипак, развојем молекуларне генетике и процеса неинвазивног генетичког узорковања омогућено је појединачно "обиљежавање" медвједа путем дефинисаних генотипова из генетичког материјала који су медвједи оставили у окружењу у

којем се крећу. Најчешће су то измет и длаке. Из узорка измета се може "прочитати" генотип сваке појединачне животиње, као нека врста генетичког отиска који је јединствен за сваку јединку. За потребе анализе узорка коришћени су савремени методи, тј. ДНК секвенцирање новије генерације. Међутим, прикупљање узорка и ДНК секвенцирање захтијевају знатан теренски напор и лабораторијску и аналитичку експертизу, што их често чини скупим и тешко примјенивим методима, посебно у земљама које имају низак БДП.

Примарни циљ једне овакве студије је процјена броја медвједа посредством неинвазивног генетичког узорковања. Секундарни циљ је био да се добију први емпиријски подаци о генетичкој разноликости и потрага за доказима који би указивали на неке савремене или историјске процесе који фрагментишу популацију мрког медвједа.

Утврђивање генотипа

Иако су генетички параметри динарске популације мрког медвједа прилично добро истражени у Словенији и Хрватској (Скрбиншек et al, 2012), о Црној Гори и БиХ се не зна много. Овом приликом урађено је основно истраживање популационе структуре у сјеверозападним Динаридима, упоређујући прикупљене податке са подацима из претходних студија у Словенији и Хрватској. Утврђено је да постоје тзв. спољни генотипови који би могли назначити досељенике у популацији.

У току јесени 2018. године из

вршена су узорковања измета јединки мрког медвједа у БиХ и Црној Гори. Узорковање је рађено у оквиру три подручја (Бихаћ, Гламоч и Котор Варош). Након тога урађена је лабораторијска ДНК анализа, а добијени резултати су обрађени и продискутовани у извјештају "Analysis of noninvasive genetic samples from Montenegro and Bosnia and Herzegovina".

Међу 102 успјешно генотипизована узорка детектовано је 59 јединки, 29 женки и 30 мужјака. Узорци су прикупљени из три одвојена подручја. У подручју јужно од Бихаћа детектовано је десет медвједа у 20 успјешно генотипизованих узорка, три женке и седам мужјака. У другом подручју, у близини Гламоча детектовано је 15 животиња у 25 успјешно узоркованих генотипова, девет женки и шест мужјака. У подручју јужно од Бањалуке успјешно је генотипизовано 57 узорка. Потврђене су 34 јединке, 17 мужјака и 17 женки.

Иако се односе на релативно мали узорак, добијени резултати свакако доказују ефикасност овог метода, због чега је у будућности при реализацији оваквих пројеката потребно да корисници ловишта ставе на располагање све расположиве људске ресурсе.

Генетичка разноликост и структурна анализа

Утврђена генетичка разноликост у БиХ, али и у Црној Гори врло је блиска генетичкој разноликости која је забиљежена у Хрватској и Словенији. Није било назнака одступања од Hardy-Weinberg равнотеже ни у једној земљи. Будући да је генетичка разноликост мрког медвједа у Словенији и Хрватској упоређена с осталим популацијама мрког медвједа (Скрбиншек ет ал, 2012.), може се закључити да је генетичка разноликост мрког медвједа у БиХ и Црној Гори велика и упоредива с другим великим аутохтоним популацијама медвједа, а много већа него, рецимо, у угроженим популацијама у Кантабрији (Шпанија) или Абрзу (Италија).

Структурна анализа показује да, иако је црногорски кластер јасно диференциран, генотипови из БиХ чине међупродукт између Хрватске и Словеније и Црне Горе. То указује на ток генерација дуж Динарида, али с неким просторним препрекама или историјским уским грлима. Постоје индикације за могућу генетичку подструктуру унутар Црне Горе, између источног и западног дијела земље.

Неколико је објашњења за до-

Узорковање на терену

бијено стање.

УЗОРЦИ ПРИКУПЉАНИ КОД БАЊАЛУКЕ, ГЛАМОЧА И БИХАЋА

Једно је изолација због удаљености популација (генетичке разлике узроковане просторним удаљеностима). То је сигурно један од узрока, али имајући у виду да у Словенији и Хрватској видимо врло мали ефекат тога, чини се да то не објашњава слику.

Обиљежавање како би било избјегнуто узорковање истог измета више пута

Друга могућност су просторне препреке за кретање јединки мрког медвједа које ограничавају проток гена. Баријере могу бити линеарне (нпр. саобраћајнице, велике ријеке итд.) или само велике и повезане површине које нису погодне за медвједе (урбана подручја, пољопривредна добра и др.). Ефекат ових баријера могао је бити јачи у прошлости, када је број медвједа био мањи (нпр. у Словенији и Хрватској медвједи су били

на прагу изумирања почетком 20. вијека). Поред смањења притиска на ширење популације, генетички одлив се повећава у малим и изолованим дијеловима популације, што може узроковати брзу генетичку диференцијацију међу њима.

УПРКОС ОГРАНИЧЕЊИМА, СТУДИЈА ДАЛА ПРВЕ КОНКРЕТНЕ ГЕНЕТСКЕ ПОДАТКЕ ИЗ БИХ И ЦРНЕ ГОРЕ

Генске разлике највероватније су резултат генетичког дрефта и као такве немају еволуцијски значај. Међутим, оне могу имати управљачки значај јер могу указивати на то да постоје (под) популације које су демографски одвојене и можда ће бити потребно њима управљати као засебним ентитетима. Свакако је потребно провести додатно истраживање, које превазилази опсег ове анализе, али ова студија пружила је кључни први корак.

Упркос малом броју прикупљених узорка и ниској успјешности генотипизације узорка из Црне Горе, студија је успјела добити неке врло занимљиве и важне резултате. Такође, одређене лекције добијене током овог процеса могу се примјенити на будућа опсежнија истраживања. Студија је првобитно замисљена за прикупљање знатно већег броја узорка од оног који је прикупљен. То указује на логистичке потешкоће на нивоу обје земље. Ако би се планирало још једно истраживање усмјерено на процјену величине популације мрког медвједа, потребно је уложити напоре у осмишљавање, организовање и спровођење ефикасног узорковања. У фази организације потребно је посветити значајно вријеме и ресурсе како би се мобилизовао довољно велики број сарадника и оствариле добре шансе за успјех. Управо у овом дијелу је неопходна подршка корисника ловишта са свим расположивим људским ресурсима.

Све у свему, студија је упркос ограничењима дала прве конкретне генетске податке из БиХ и Црне Горе. Као такав, то је врло важан корак према разумијевању статуса мрког медвједа у ове двије државе, као и важан дјелић слагалице у разумијевању динарско-пиндске популације у цјелини. Вјерујемо да ће ови подаци допринијети при доношењу одлука везаних за управљање популацијом мрког медвједа у будућности, барем за подручја у којима је рађено узорковање.

Ловиште Виторог добило нове смјештајне капацитете

ЗАДОВОЉАН ГОСТ

најбоља препорука

Ловачку кућу чине двије двокреветне и двије једнокреветне собе. Собе, кухиња и дневни боравак посједују сав неопходан намјештај за угодан боравак

ПИШЕ: МАРКО ПАВЛОВИЋ
lovacken@gmail.com

Шумско газдинство "Горица" из Шипова које газдује Посебним ловиштем "Виторог"

спровело је низ активности у побољшању пружања услуга из области ловног туризма. Једна од посљедњих је изградња савремено уређене ловачке куће. Из Шумског газдинства наглашавају да се једино улагањем у ловнотехничке објекте и кроз пружање добре услуге могу очекивати резултати у области ловства.

Руководилац радне јединице за ловство и туризам Бранко Павловић за "Ловачке новине" истиче да су у току ове године завршени сви радови на ловачкој кући. Настојимо, дакле, у сваком погледу да поштујемо госта и да из нашег ловишта оде задово-

вољан са предивним утисцима - каже Павловић.

ЛОВ СЕ ВРШИ СА ВИСОКОКОМФОРНЕ ЗАТВОРЕНЕ ЧЕКЕ КОЈА ПОСЈЕДУЈЕ ТРИ ЛЕЖАЈА И СВЕ НЕОПХОДНЕ УСЛОВЕ ЗА ЛОВ ЧЕКАЊЕМ

Поред лова вука и медвједа веома је тражен одстрел тетријеба. Два ловочувара, који покривају територију ловишта, изузетно добро су упућени у стање и навике ове врсте дивљачи високог лова. Такође, увијек атрактиван лов дивље свиње изводи се са чеке или погоном. Према ријечи-

ма Павловића, домаћи ловци су најзаинтересованији за лов вепра погоном. Њих на планини Виторог има у великом броју.

- Сваке сезоне имамо у понуди и одстрел срнеће дивљачи. Можемо се похвалити да смо успешни и у организацији лова на ову племениту врсту. Свакодневно се обезбјеђује неопходан мир у ловишту, што је од великог значаја за срнећу дивљач. Такође, редовно се износи храна у аутоматске хранилице, солила и поји-

лишта. Протекла сезона била је пропраћена првим таласом вируса корона, што је негативно утицало на област ловног туризма уопште. Неколико заказаних лова на вука и медвједа отказано је у посљедњим моментима. То нас није обесхрабрило да наставимо са уређењем ловишта и смјештајних капацитета - истиче Павловић.

Уз сагласност управе Јавног предузећа шумарства "Шуме Републике Српске" ловачка кућа ће бити и у понуди за издавање свим лицима, љубитељима природе, а не само ловцима. Планина Виторог пружа много више од одстрела дивљачи, тако да су сви добродошли.

ЛОВИШТЕ ПОКРИВЕНО НАДЗОРНИМ КАМЕРАМА ТАКО ДА ПОРЕД ЗАШТИТЕ ДИВЉАЧИ СЛУЖИ И ЗА ЊЕНО ОСМАТРАЊЕ

Ловиште "Виторог" је удаљено од бањалучког аеродрома око сат и по вожње, а од сарајевског мање од три сата. Ово чини ловиште приступачним за ловце који долазе из иностранства. До најнеприступачнијих дијелова ловишта стиже се теренским возилима, која су у власништву Шумског газдинства.

Трофеји из Посебног ловишта "Виторог" кресе бројне трофејне собе широм свијета, а планови за будућност су амбициозни. Прије свега то је наставак континуитета квалитетног газдовања те с тим у вези припрема се градња још једне затворене чеке.

Више информација о условима лова можете пронаћи на званичној интернет страници Посебног ловишта "Виторог". Такође са одговорним лицима можете контактирати путем телефона: +387 65 848 805, на факс: 050/371-420 или и-мејл: gorica@sumers.org.

НАПИСЕ ИЗ ПРОШЛОСТИ О ЛОВСТВУ ЗА ВАС ПРИРЕЂУЈЕ ДРАГАН МИЈОВИЋ - БРКО 25

ДЕВЕТСТО ТРИДЕСЕТИХ

Тежак Шахин Чавчић из села Чавчића у Жепи, 22. овог мјесеца, водећи вола кроз шуму Буковик нападнут је од једног разјареног медвједа. Наиме, у неком тренутку во се отргао са повоца и дао у бијег, док је на зачуђеног Чавчића изненада из шуме скочио повећи медвјед. Звјер му је једним замахом шапе згулила кожу од тјемена низ леђа, а потом му је другим ударцем ранила ногу. Крајњом снагом човек се бацио под пут у једну урвину, а медвјед се удаљио. Несрећног Шахина су касније нашли рођаци и одвезли у рогатичку болницу, гдје му је указана љекарска помоћ.

Вечерња пошта, за дан 24. август 1931. године

Милица Мандарић и Ката Дујмовић, чобанице из љубушког села Звироваћа, 10. јуна су на пасишту Лукоч посматрале необичан призор. Један голуб се у ваздуху очајнички бранио пред налетима много већег орла. Епилог је био кобан по голуба који је тешко рањен пао на земљу, гдје га је грабљивица потпуно растргала. Када су чобанице касније дошле на то мјесто, међу крвавим перјем нашле су голубију ногу са прстеном на ком је писало „Italia 33/77682“. Ова нога са прстеном је послана Среском начелству у Љубушком, а ми се надамо да овај окршај југословенског орла и талијанског голуба писмоноше неће прерасти у међународни инцидент.

Југословенска пошта, 12. јуни 1935. год.

Савезно ловачко друштво у Требињу одржало је 28. јула, у просторијама хотела „Наглић“, своју годишњу скупштину. Уз велики број требињских ловаца присуствовало је и доста чла-

нова из Дубровника и Херцег Новог. Тачно у 10 часова Скупштину је отворио предсједник друштва, капетан г. Милан Корица, комеморацијом блаженопочившем Краљу Александру I Ујединитељу. Потом је прочитан извјештај секретара Тесмера и благајника Зупчевића, након чега је отворена расправа по чијем је окончању потврђен нови мандат досадашњем руководству, односно одбору. Усвојен је буџет и донесене су мјере за спречавање криволова, као и одлука да се током августа мјесеца у предјелу Дужи изврши вјжба гађања.

Југословенска пошта, 31. јули 1935. год.

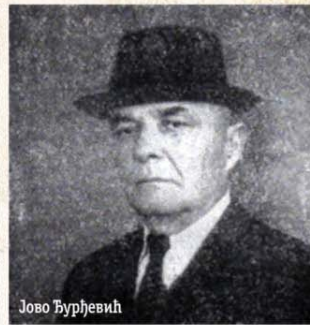
Код чехословачке варошице Гевич, у оближњој шуми десио се један необичан случај. Прије неколико дана један је ловац, у потрази за ловином, изненада иза једног жбуна чуо неко шуштање. Наводно је упитао ко је тамо, а кад није добио одговор он из сачмарице опали у грм и истог тренутка зачу људски врисак. Убрзо је открио како је у грму ранио један љубавни пар, који је у тренутку пуцња био у страдном загрљају. Љубавници су завршили у болници, а несмотрени ловац у полицији.

Вечерња пошта, за дан 18. јул 1931. године

ДЕВЕТСТО ЧЕТРЕДЕСЕТИХ

На тражење Земаљског ловачког удружења и Главног ловачког савеза за ФНР Југославију, Министарство народне одбране одобрило је да Војно-технички завод у Ваљеву до даљњег израђује савког мјесеца 100.000 комада готових патрона у калибру 16 и око 300.000 каписла, те одговарајућу количину чепова и поклопаца за патроне.

„Ловачки лист“ број 2, октобар 1946.

Јово Ђурђевић

Среско удружење ловаца у Босанском Броду јавља да је дана 28. новембра премићно Јово Ђурђевић, дугогодишњи члан и секретар њиховог Удружења. Покојни Јово је дуги низ година био узоран друг и агилан члан Удружења и имао знатне заслуге за унапређење ловства и ловачке организације.

Ловачки лист, децембар 1947. године

ДЕВЕТСТО ПЕДЕСЕТИХ

Лука Попов

Југославија је задњих година добила великог шампиона у гађању глинених голубова. Лука Попов је стрелац без конкуренције, хладнокрван, концентрисан и добро физички припремљен. Двије године узастопно он је неприкосновени првак и Ју-

гославије и Босне и Херцеговине. Лука је озбиљан и систематичан спортиста, који ништа не препушта случају: сам пуни муницију, припрема оружје и неуморно тренира и упуцава по свим временским приликама. Када се томе дода урођени рефлекс и инстинкт стријелца, медаље не могу изостати. Честитамо, Лука!

Ловачки лист, бр. 5-6 за 1959. годину

ДЕВЕТСТО ОСАМДЕСЕТИХ

Анализом финансијске ситуације у 121 ловачком друштву у БиХ утврђено је да се у просјеку чланарином покрива тек 33,5 % расхода, а додатних 19,5 % покрива се из одстрелне таксе која се у већини друштава креће око једне трећине вриједности одстрелене дивљачи. У таквој ситуацији треба озбиљно узети у обзир значај ловног туризма, посебно оног са страним ловцима. Да је то тако најбоље говори податак да је једно наше друштво протекле године остварило толики приход од једног одстреленог медвједа, колико је за четири године укупно приходовано од уплате ловачких чланарина.

Ловачки лист - март 1987. год.

На простору Крајине задњих сто година нико није видио риса у природи. Међутим током минулог љета виђани су више пута у кањону Уне од Бихаћа до Мартин Брода, а један је примјећен и на Оштрељу код Босанског Петровца. Да поменути тврдње нису плод маште потврдило се јесенас, када је воз усмртио једног риса мужјака у Лоскуну, 20 км од Бихаћа. Претпоставка је да су ове животиње продрле до нас преко Лике и Горског Котара из правца Словеније, гдје су насељаване последњих година.

Ловачки лист, јануар 1985. год.

У Европи су овим калибром углавном ловљени јелен, лос и медвјед. Међу америчким ловцима био је популаран у лову на медвједа и лоса, у Аустралији су њиме ловљени водени биволи, док је у Африци овим калибром ловљена практично сва дивљач, осим оне за чији је лов закон строго прописао дозвољене групе калибара

ПИШЕ: ДРАШКО ДРАГОСАВЉЕВИЋ
ddragosavljevic@gmail.com

Након Првог свјетског рата, побијеђеном њемачком царству, односно новоуспостављеној Вајмарској републици су кроз Версајски уговор уведене различите забране, а неке од њих односиле су се и на посједовање ловачких карабина у омиљеном њемачком војном калибру 8x57 (7,9x57). Одредбе Версајског уговора су између два рата постепено слабиле, али и послужиле њемачким балистичарима као инспирација да развију нове врсте и типове ловачких метака за карабине система "маузер М98". Био је у питању и њемачки понос - ако већ земље побједнице уводе строге забране и контро-

Projectile Article No.	Weight g gr	Barrel length mm BC-Value ₁₎	V ₂₎ E	0m	50m	100m	150m	200m	250m	300m	⊕	50m	100m
8 x 68 S													
KS	11.7	650	V[m/s]	990	936	884	833	785	738	693	⊕	100 m	-1.1
211 81 49	180	0.310	E[J]	5734	5125	4572	4059	3605	3186	2809	PBR	202 m	0.9
DK	11.7	650	V[m/s]	945	887	832	779	728	679	632	⊕	100 m	-0.9
212 35 17	180	0.282	E[J]	5224	4603	4050	3550	3100	2697	2337	PBR	190 m	1.1
HMK	12.1	650	V[m/s]	970	919	870	823	777	733	690	⊕	100 m	-1.0
211 81 14	187	0.326	E[J]	5692	5110	4579	4098	3653	3251	2880	PBR	199 m	0.9
EVO	13.0	650	V[m/s]	915	869	825	783	741	701	662	⊕	100 m	-0.9
231 65 22	200	0.350	E[J]	5442	4909	4424	3985	3569	3194	2849	PBR	187 m	1.1
KS	14.5	650	V[m/s]	870	825	782	739	699	659	621	⊕	100 m	-0.7
211 81 22	224	0.343	E[J]	5488	4935	4434	3959	3542	3149	2796	PBR	178 m	1.3

Између два рата конструисан њемачки метак 8x68 S

Метак испред свог времена

ле, Нијемци ће наћи рјешење и смислити нешто још боље, јаче и брже у истом калибру од 8 милиметара.

У праскорје Другог свјетског рата, 1939. године, позната њемачка фабрика муниције RWS увела је два сасвим нова ловачка карабинска метка. Радило се о до тада најјачој муницији у калибрима 6,5 и 8 мм. Чаура је за оба калибра била врло

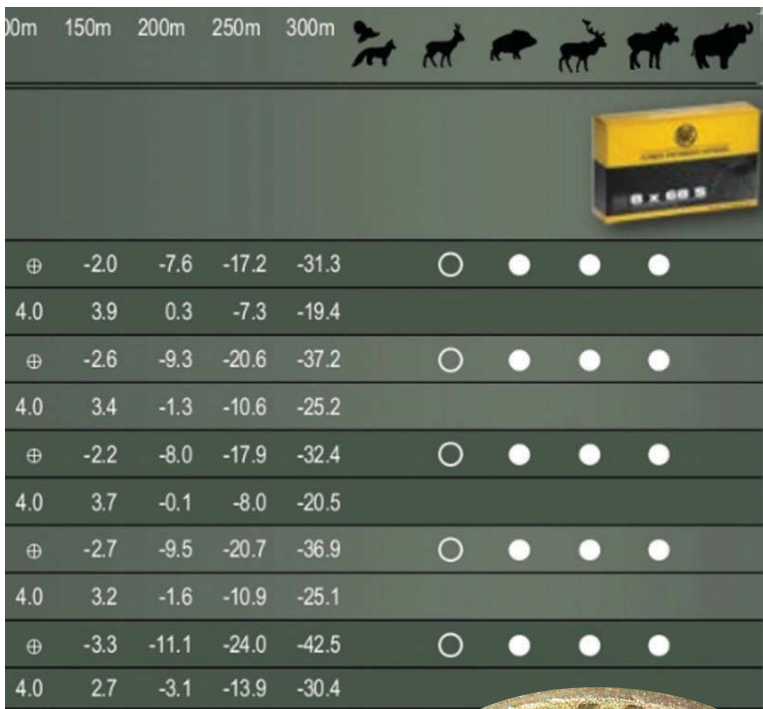
модерне конструкције, без ивице, дуга 68 мм и имала је велику запремину, односно велико барутно пуњење. Били су то меци 6,5x68 и 8x68 S. Оба ова метка конструисао је њемачки оружар, ловни балистичар и фабрикант Аугуст Шилер, у сарадњи са стручњацима фирме RWS.

Шилер је један од првих оружара који је конструисао потпуно нову муницију за одређену популарну врсту пушке. Метак 8x68 S замислио је као типични магнум калибар резантне путање за далеко пуцање на сву европску, али и афричку дивљач "танке коже". Нови метак био је веома потентан - зрно од 200 грејна (12,96 грама) имало је брзину на устима цијеви од преко 880 м/с, што је заиста импозантно узимајући у обзир вријеме настанка ове муниције. Ознака "S", као и код војног метка 8x57 IS, говорила је да се ради о новом бушењу цијеви од 8 мм (новом калибру) - промјер између поља је 7,9 мм, а размак између жљебова износи 8,2 мм.

8X68 S КОНСТРУКЦИЈА ПУШКАРА АУГУСТА ШИЛЕРА

Показало се, међутим, да су стандардни магацини на карабини М98 прекратки за нову муницију тако дуге чауре (68 милиметара), па су морали бити модификовани, односно продужени глодањем. Производња на тај

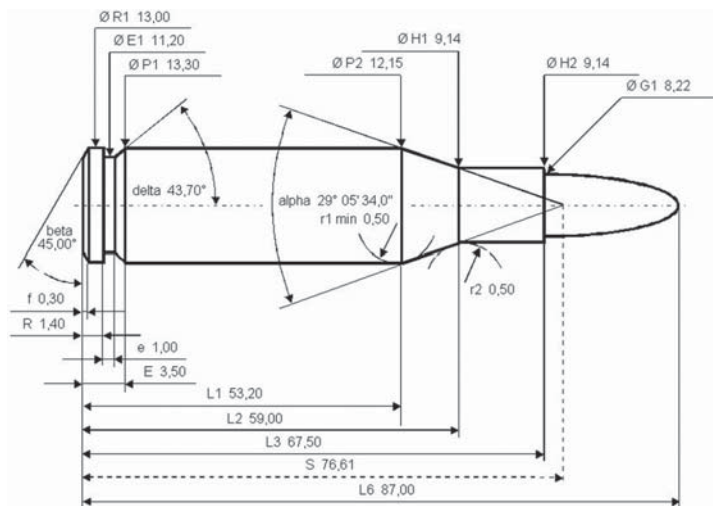
начин адаптираних ловачких карабина у новом магнум калибру тек је уходавана када је започео Други свјетски рат и 8x68 S мора чекати боља времена, када ће се доказати у дужој полијератној пракси.

Почетком шездесетих година прошлог вијека, након занављања њемачке индустрије спортског и ловачког оружја, метак 8x68 S доживио је славу коју је дуго чекао и то првенствено међу европским ловцима, а та слава траје и данас.

У Европи су овим калибром углавном ловљени јелен, лос и медвјед. Међу америчким ловцима био је популаран у лову на медвједа и лоса, у Аустралији су њиме ловљени водени биволи, док је у Африци овим калибром ловљена практично сва дивљач, осим оне за

чији је лов закон строго прописао дозвољене групе калибара. То је трајало све до средине осамдесетих година прошлог вијека, када долази до малог пораста популарности 8x68 S међу ловцима који су

тражили занимљиве алтернативе лако добављивој стандардној муницији.

Укупно четири карабинска њемачка метка базирају се на Шилеровој чаури од 68 милиметара - 8x68ммS и 6.5x68мм настали су 1939. године, .375 Höldeiring уведен је 2007. а послиједња конструкција, 8.5x68мм фанзој, производи се од 2012. године. Облик чауре омогућава њено поуздано увођење и извлачење из лежишта метка и у најекстремнијим условима лова.

Метак RWS 8x68 S са зрном типа "EVOLUTION" масе 13 грама (балистичког коефицијента 0,35) развија почетну брзину од 895 м/с и енергију на устима цијеви од 5.207 џула. Брзина на 100 метара износи 807 м/с, са енергијом од 4233 џула. На 200 метара брзина је 724 м/с уз енергију 3.407 џула, док на 300 метара зрно има 2.713 џула енергије при брзини од 646 м/с. Уобичајени корак увијања у цијевима калибра 8x68 S са 4 жлијеба

износи 1:11 инча (1:280 мм).

У Европи 8x68 S данас спада у класике, док Американци на њега гледају као на егзотичан калибар. Постоји и разлог за то. Његово постепено стагнирање проузроковао је незнатно слабији метак исте категорије, али са далеко агресивнијим наступом и по броју произведеног оружја и по количини и добављивости муниције у цијелом свијету - .300 Winchester Magnum.

БИО НАЈЈАЧИ МЕТАК КАЛИБРА 8 ММ КАДА СЕ ПОЈАВИО

Друга Шилерова конструкција, метак 6,5x68 у своје вријеме је био најјачи метак у овом калибру и показао се изврсно на екстремним удаљеностима у лову на дивокозе у високопланинским ловиштима. Ипак, тешке пушке које захтијева овај метак са врло високом барутним притиском нису погодне за цјелодневно ношење и тешке услове планинског лова. 6,5x68 је једно вријеме рађен и у верзији са вијенцем (R) за преламаче, али је производња ове муниције због мале потражње обустављена.

ЊЕМАЧКИ ПРОИЗВОЂАЧ КОНСТРУИСАО СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ МУЛТИ

Када се говори о њемачким произвођачима ловачких пушака мисли се у првом реду на традиционално врло висок општи квалитет, неприкосновену поузданост, иновативност, најбоље челике и педантност израде - посвећеност сваком детаљу

"Krieghoff Semprio" Муњевита акција за лов погоном

ПИШЕ: ДРАШКО ДРАГОСАВЉЕВИЋ
ddragosavjevic@gmail.com

Прије више од тридесет година, прелиставајући енциклопедију Александра Борисовича Жука "Сви пиштољи и револвери света", аутор овог текста први пут се сусрео америчком конструкцијом пиштоља "Semmerling LM4" описаног као "цепно оружје које се ручно репетира након сваког хица". Радило се о изузетно квалитетно израђеном пиштољу цепног формата у калибру .45 АСР, чије је храњење обезбијеђено класичним шаржером, али су пуњење и запињање механизма, односно избацивање празне чауре и увођење метка у цијев, ријешени на врло необичан начин. Након окидања комплетан клизни склоп цијеви

(цијев извана визуелно подсјећа на стандардну навлаку са зарезима) потребно је ручно гурнути напријед и енергично привући назад. Брзим покретом руке "напријед-назад" мануелно је обезбијеђен циклус пуњења и пиштољ је поново спреман за паљбу. Затварач је дакле фиксиран и непокретан, чиме се добило на укупној компактности и малој маси, а покретна је само цијев, која клиже по каналима унутар рама.

Главни разлог за конструисање овог пиштоља била је жеља да се око моћног пиштољског метка .45 АСР (метак за пиштољ COLT M1911 и аутомат "томпсон") развије најкомпактнији могући цепни вишеметни пиштољ намијењен скривеном ношењу. 1979. године, у вријеме када је развијен, на тржишту нису постојали тако компактни пиштољи

КАЛИБАРСКИ КАРАБИН СА НЕОБИЧНИМ СИСТЕМОМ РЕПЕТИРАЊА

Редослијед репетирања карабина "Krieghoff Semprio"

Кригхоф Лугер

У периоду Првог свјетског рата Хајнрих Кригхоф производио је оружје за њемачку царску војску. Између два свјетска рата производња војног оружја је настављена, а, са доласком нациста на власт Кригхоф преузима дио војних наруџби за пиштоље система "Luger Parabellum P-08". Међу колекционарима је посебно цијењен и тражен пиштољ "Luger", који је Хајнрих Кригхоф, иначе добар пријатељ Хермана Геринга, производио за Луфтвафе. Фирма "Krieghoff" је 2006. године произвела и пласирала на тржиште лимитирану јубиларну серију од 200 пиштоља названих "Krieghoff-Parabellum". Пиштољи су упаковани у специјалну алуминијумску кутију а уз сваки примјерак долази и сертификат о аутентичности.

Систем запињања

у овом калибру и уопште се сматрало да минијатурни полуаутоматски пиштољ саграђен

око метка .45 АСР не може бити истовремено ултракомпактан и поуздан.

Необична карактеристика пиштоља "Semmerling LM4", која прва пада у очи јесте обрнути начин репетирања - након опалења цијев ручно гурамо напријед и потом повлачимо (враћамо) уназад, што је обрнуто од начина на који уводимо метак у цијев код класичних полуаутоматских пиштоља. "Обрнуто" репетирање се изводи необично брзо (наравно, далеко брже

од препуњавања двоцијевног дериндера) и ма како на први поглед изгледало необично, покрет руком "напријед-назад" изводи се природно и лако.

Управо на пиштољ "Semmerling LM4" неодољиво подсећа систем репетирања примијењен на ултрамодерном њемачком ловачком карабину "Krieghoff Semprio", који овога пута детаљно представљамо.

"Krieghoff"

Када се говори о њемачким произвођачима ловачких пушака мисли се у првом реду на традиционално врло висок општи квалитет, неприкосновену поузданост, иновативност, најбо-

ље челике и педантност израде - посвећеност сваком детаљу. Вјероватно ниједан други њемачки произвођач није бољи синоним за то од куће "Krieghoff", која се у свијету прославила својим традиционалним дрлилинзима - троцијевним комбинованим преламачама, компликованим и скупим за израду.

У граду Зулу, смјештеном у да-

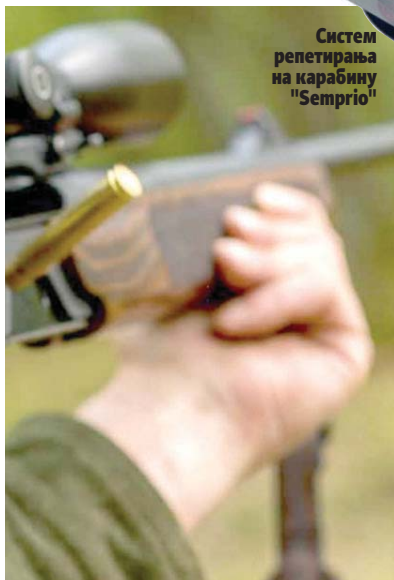
нашњој савезној њемачкој покрајини Тирингији, ковачка традиција сеже у 11. вијек, а организована производња цијеви за ватрено оружје почиње у 15. вијеку и веже се за име грофа Хенеберга, који уводи систем жигосања.

ПОЗНАТ ПО "ДРИЛИНЗИМА" - ТРОЦИЈЕВНИМ КОМБИНОВАНИМ ПРЕЛАМАЧАМА

Фирма "Semper & Krieghoff" основана је 1886. године у вријеме острагунећих пушака (острагуша) и првих сачмарица са скривеним орозима ("хамерлес"). Лудвиг Кригхоф, школовани учитељ, показао се као веома умјешан и талентован у вођењу новоосноване фирме. Након што његов пословни партнер Семперт одлази да потражи срећу у Америци, Лудвиг је почетком 20. вијека под познатим слоганом: "Пушка гађа, али кундак погађа" увео систем мјерења и прилагођавања кундака према стријелцу, односно израду кундака по мјери сваког купца. Хајнрих Кригхоф замијениће Лудвига на челу фирме 1916. године. По Њемачку несрећно вријеме након Првог свјетског рата, у којем су престали са радом многи произвођачи оружја, није се одразило на фирму "Krieghoff". Свјетску славу фирма доживљава са увођењем дрлилинга система "нептун" који је представљен 1926. године. Убрзо ће доћи "Хитлерове тридесете" када фирма доживљава процват. У Другом свјетском рату Кригхоф је преоријентисан на производњу војног оружја.

Након Другог свјетског рата, оставши у совјетској окупационој зони, "Krieghoff" је доживио судбину бројних њемачких фабрика. Со-

Систем репетирања на карабину "Semprio"

вјети су машине и технологију заплијенили, а фабрику минирали и потпуно уништили. Ипак, породица Кригхоф преживјела је то вријеме и сједиште компаније преселила у град Улм, у Западној Њемачкој. Педесетих година 20. вијека настаје такмичарска сачмарица система "Krieghoff Model 32 (K32)". Са увођењем новог модела такмичарске сачмарице K80, почетком осамдесетих година прошлог вијека, поклапа се и отварање америчке експозитуре у Пенсилванији.

Након пада Берлинског зида и уједињења двије Немачке, Кригхоф се враћа кући и поново у Зулу оснива нови погон. Кригхоф данас производи врхунске такмичарске сачмарице за све олимпијске дисциплине. Продукција чувених дринга је настављена, а недавно су уведене и потпуно нове конструкције као што је "Model Semprio" - ловачки карабин са обрнутим "pump-action" системом репетирања, које је произвођач назвао "In-Line" систем.

"Krieghoff Semprio" са "In-Line" системом репетирања

Стари њемачки произвођач одлучио се да на свом новом ловачком карабину примени "In-Line" систем репетирања из два основна разлога. Као прво, оружје се без промјене хвата и положаја врло брзо припрема за нови хитац.

Примјера ради - колико год био брз, захваљујући систему зупчаника, "Merkel Helix" са директним акцијом ипак захтијева ангажовање десне шаке за хват ручице затварача приликом репетирања оружја. Ту се губи драгоцено вријеме. Код Кригхофовог карабина "Semprio" нема потребе за промјеном хвата - да би се извела операција репетирања довољно је ру-

Пиштољ "Sammerling LM" који се ручно репетира

Полуаутоматски карабин "Krieghoff" из тридесетих

Мало је познато да је фирма "Krieghoff" почетком тридесетих година 20. вијека конструисала и произвела полуаутоматски ловачки карабин у калибрима 7x57 и 8x60 на принципу гасне позајмице. Ово складно и компактно оружје подсећало је на бокерицу, због дугачког гасног цилиндра, који се пружао све до уста цијеви. Брављење је остварено путем падајућег блока. Пушка се пунила кроз враташца са лијеве стране сандука. Са десне стране оружја налазила се ручица затварача и отвор за избацивање чаура. Пажљив посматрач примјетиће да модерна "in line" репетирка "Semprio" прати ову стару конструкцију у појединим естетским детаљима (кундак и линија сандука).

КАРАБИН "SEMPRIO" РЕПЕТИРА СЕ КАО ПУМПАРИЦА, АЛИ ОБРНУТИМ СЛИЈЕДОМ

Полуаутоматски карабин "Krieghoff" из 1930.

ком, која држи поткундак, енергично гурнути склоп напријед и брзо га привући назад ка сандуку. Јасно је да се ради о потпуно амбидекстралном систему, што ће рећи да је прилагођен десноручним и љеворучним стријелцима, баш као што је то случај код пумпарице (пушке са клизним поткундаком), осим што се "пумпање" обавља обрнутим редоследом.

По чему се "Semprio" разликује од класичне репетирке са клизним поткундаком (пумпарице),

била то сачмарица или куглара?

У првом реду разлика се огледа у непостојању клизног поткундака. Карабин "Krieghoff Semprio" састоји се од два основна елемента - сандука (на који су монтирани затварач и кундак) и клизног подскопа (са цијеви, оквиrom и поткундаком), који саобраћа унутар сандука. Обухватајући поткундак приликом репетирања покрећемо комплетан клизни подскоп, цијев и поткундак. Да појаснимо и упростимо, бољег разумијевања ради - као када би на класичном карабину "маузер" затварач био непокретан, а репетирање се обављало одмицањем и привлаче-

њем сандука и цијеви.

Затварач на свом тијелу има удужне канале који кореспондирају са површинама унутар клизећег склопа сандука. Испод затварача са унутрашње стране сандука монтирана је нарочита, прецизно обрађена челична шипка, чији пречник одговара отвору на предњем, клизећем дијелу сандука. Затварач са каналима и шипка испод њега заједно образују двоструку вођицу клизећег склопа. Са десне доње стране покретног подскопа сандука, одмах изнад утичника оквира, налази се утврђивач помоћу којег се оружје расклапа.

Примјеном клизног праволинијског репетирајућег система

омогућено је лако растављање карабина ради лакшег транспорта на два основна елемента, без потребе за специјалним алатима.

Муњевита операција репетирања још више долази до изражаја ако се налазимо у скученом простору. Како кажу у "Krieghoffu", лов њиховим карабином је управо онакава каква лов и треба да буде - потпуно фокусирање на дивљач и гађање без ометања.

Произвођач наглашава да је примјењени систем репетирања у савршеном сагласју са ергономијом и психомоториком - привлачење клизећег склопа цијеви према тијелу непосредно прије окидања је природан слијед који додатно

Затварач са демонтирајућим главама

"Krieghoff Semprio" је модуларни мултикалибарски карабин. Промјена калибра изводи се лако - довољно је промијенити ротациону главу затварача, цијев и оквир, у зависности од калибра. Демонтирајуће ротационе главе затварача посједују седам брадавица и бравећу површину од 65 квадратних милиметара, а браве директно у цијев. Главе затварача (има их укупно три) на фиксно тијело затварача монтирају се путем "ластиног репа".

Свака од три демонтажне главе затварача има јасну ознаку групе калибара за коју је намијењена (звјездице). За групе калибара 1, 2 и 3 глава затварача има двије звјездице, три звјездице има група 4, док је група 5 означена са једном звјездицом.

Група 1 (7x64, .30-06, 8x57ИС, 6.5x55 СЕ, .270 Win.)

Група 2 (.243 Win., .308 Win.)

Група 3 (9.3x62)

Група 4 (.300 Win. Mag., 7 мм Rem. Mag.)

Група 5 (.223 Рем)

Пушка се пуни помоћу одвојивог оквира или уметањем метка директно у цијев, кроз велики отвор за екстракцију чаура. Оквир можемо приступити тек ако отворимо пушку (у бојевом положају оквир је споља невидљив и апсолутно осигуран од губљења). Са предње стране утичника оквира лоциран је утврђивач, а његова полука утопљена је у контуру поткундака. Стандардни капацитет оквира је 4 + 1 (за "магнум" калибре 3 + 1). Дужина стандардних цијеви износи 55 цм, док су "магнум" цијеви нешто дуже - 63 цм.

На помичном (извлачећем) склопу сандука фабрички су израђени урези за монтажу оптичког

нишана (након што пушку раставимо на два основна елемента нема потребе за накнадним упуцавањем оптике).

Систем ударача, безбједност, кочење

Запињање, отпуштање и кочење ударног механизма на карабину "Krieghoff Semprio" обједињено је у специјално конструисаном уређају, чија се полука налази са задње стране сандука, изнад врата кундака, надхват палца. Фирма "Krieghoff" међу првима у свијету је увела "ханд-шпанунг" систем за ручно запињање, а данас је то општеприхваћени стандард. Рјешење примјењено на "Semprio" је мултифункционално, а названо је комбиновани уређај за запињање ("Combi-cocking device").

ТРАНСПОРТ ОЛАКШАН РАСКЛАПАЊЕМ НА ДВА ОСНОВНА ЕЛЕМЕНТА

Ево о чему се ради. На "Semprio" не постоји класична мануелна кочница - са командом за запињање и њеном нарезаном папучицом у предњем (утиснутом) положају пушка је запета, откочена и спрема за пуцање. Команда остаје у овој позицији током циклуса репетирања. Да би ударни механизам превели у ненапети, безбједни положај, потребно је палцем притиснути доњи дио папучице на команди, при чему под притиском опруге систем долази у задњи (извучени) положај. Сада је ударни механизам отпуштен, пушка је ненапета и апсолутно безбједна. Са командом извученом у задњи положај пушка ће бити апсолутно сигурна, чак и при паду - немогуће је да дође до окидања, јер ударни механизам једноставно није запет нити је могуће да ударна игла дође у контакт са капислом.

Уколико је ради пуњења, пражњења или расклапања потребно отворити пушку, командом за запињање ћемо притиском на папучицу закренути и довести у десни положај те утиснути у сандук. Сада је могуће безбједно отворити оружје, јер ударни механизам није запет.

Окидање се може извршити само ако је клизни механизам потпуно забрављен и саосан. Након опаљења, предњи клизни подсклоп аутоматски ће се помјерити за 5 милиметара. У овом положају затварач је и даље потпуно забрављен, али је омогућено репетирање.

Да би било поштовано ловачко правило да пушка до пред сам лов мора бити отворена и безбједна за ношење и манипулисање, Кригхоф је предвидио да се клизни предњи склоп цијеви може фиксирати. У потпуно отвореном положају оружје је неприкладно за манипулисање а омогућен је и продор нечистоће у механизам и цијев - зато је предвиђен међуположај. У том међуположају јасно је видљиво да је оружје незабрављено и потпуно безбједно, али је ипак са свих страна заштићено од прљавштине и страних тијела. Фиксирање предњег клизећег склопа обезбијењено је путем утврђивача смјештеног са лијеве стране.

Обарач са убрзицом

Обарач на карабину "Semprio" фабрички је подешен на силу окидања од 1.250 грама. Ипак, уколико се за то укаже потреба, предвиђена је могућност активирања убрзице са механизмом у запетом положају. То се ради на сљедећи начин - обарач палцем гурамо напријед све док се не застави. Сада је довољно да лагано притиснемо обарач и хитац ће планути. Ако желимо обарач ресетовати и вратити у стандардни мод, прво је потребно притиском на доњи дио папучице команде за запињање превести ударни механизам у ненапети (безбједни) положај па тек онда обарач вратити у његову првобитну позицију.

Произвођач карабин "Semprio" опрема са двије основне врсте кундака и то класичним, са полупиштољским рукохватом те кундаком са просјеченим отвором за палац и пиштољским рукохватом. Кундаци су израђени од турске ораховине и финиширани уљем или премазани јарко наранџастим камуфлажним премазом. Могуће је наравно наручити кундак по мјери, са или без образине, за десноруке или леворуке, у најбољој традицији фирме која је, како је речено, прва увела израду кундака према мјерама стријелца.

учвршћује пушку у згибу рамена.

Све клизеће површине на "Semprio" су пахљиво исполиране чиме је елиминисана фрикција - саобраћање клизног склопа доведено је до перфекције. Уколико било шта крене по злу (прскање чауре, експлозија нестручно лабораторисаног метка, итд) стријелац је безбједан, јер је сандук позади затворен масивном челичном капом (немогуће је да затварач излети према лицу).

Ипак, постоје и замјерке на описани систем репетирања, а оне се огледају у неспретном руковању карабином, када се гађа са наслона. Да би се обавило репетирање, пушка мора бити одигнута са подлоге, на коју је наслонена, при чему се губи њена основна предност над обртночепним затварачима - брзина. Уколико покушамо да репетирамо "Semprio" без одицања са наслона тако што ћемо, умјесто предвиђеног одицања и привлачења предњег покретног склопа, повлачити сандук са затварачем уназад, а затим га враћати напријед, увјерићемо се да је та операција прилично неспретна, неудобна и спора. Али, "Semprio" је специјализовано оружје за искусне ловце, а његов пуни потенцијал долази до изражаја у лову на дивље свиње погоном.

Албум има за циљ да привуче ловачки подмладак широм региона, јер сви знамо да је просјек старости ловаца у региону 50 и више година, рекао Џакула

Продукцијска кућа "Лов и још понешто" представила је Албум са самољепљивим слицицама "Кад порастем бићу ловац". Пројекат је у завршној фази и то је био повод за разговор са Дејаном Џакулом, уредником и страственим ловцем.

- "Кад порастем бићу ловац" је албум који има за циљ да привуче ловачки подмладак широм региона, јер сви знамо да је просјек старости ловаца у региону 50 и више година. Наиме, трагом познате "Енциклопедије за ловачки подмладак" урађене по идеји Давора Ђалића из Пландишта, намијењене едукацији ловачког подмлатка у чијој реализацији је учествовао и дио људи са "Србијалов портала", а на основу које је концептиран овај албум. Наравно да и овај пројекат није прошао без учешћа администратора "Србијалов портала" Ивана Матковића-Лале - каже Џакула.

АЛБУМ ЋЕ БИТИ ПУШТЕН У ПРОДАЈУ ТОКОМ 2021. ГОДИНЕ

Он додаје да је у плану је да се сликовито прикажу основе ловства за оне најмлађе и то од

Продукцијска кућа "Лов и још понешто"

Ускоро у продаји албум за ловачки подмладак

пет до 14 година.

- Обрадићемо теме из ловства са посебним акцентом на ловачкој етици, врстама дивљачи, кинологији и многим другим темама. Имаћемо календар лова за све ловачке савезе који су ак-

тивни на простору бивше Југославије. Кроз кратак опис поред сваке самољепљиве сличице покушаћемо да дочарамо најважније појединости из сваке теме коју ћемо обрадити - рекао је Џакула.

Албум је формата А4 у колору и имаће 65 страна са 310 самољепљивих сличица, а наћи ће се у продаји широм региона током 2021. године, зависно од ситуације у вези са пандемијом "ковид 19".

Добри резултати фазанерије "Баре" Инкубатори свели грешке на минимум

Поред епидемије корона вируса фазанерија "Баре" која је у власништву Ловачког удружења "Фазан" Добој је и ове године имала успјешну производњу. Квалитет фазана је на завидном нивоу. Тренутно се на фазанерији налази слободно за продају око 500 комада фазанске дивљачи узраста од 15 до 18 седмица.

Организација послова је на завидном нивоу. А матично јато за наредну годину обећава добру

производњу, кажу у добојском удружењу.

- Оно чиме се можемо похвалити је свакако дигитализација инкубатора и тиме су грешке сведене на минимум. И ове године смо у наше ловиште пустили скоро 3.500 комада фазанске дивљачи. У периоду до краја године спремамо добру понуди фазана за комерцијални лов - рекао је први човек добојских ловаца Ведран Божичковић.

Међу 1.500 запослених у зворничкој компанији "Алумина", више од 50 радника бави се ловним активностима, манифестујући заједничку љубав према природи, дружењу и лову

ПИШЕ: МИШО ЛАЗАРЕВИЋ
lovacken@gmail.com

Највећи број радника компаније "Алумина" из Зворника, осим што су узорни на послу, вишегодишњи су ловци и чланови разних удружења у регији Бирач. Њихова ловачка искуства су различита, али им је заједничка љубав према природи, дружењу и лову.

Ђоко Петровић је члан ЛУ "Соко" из Козлука, секција Тршић, а лавом се бави 30 година.

- Бити ловац и дружити се са честитим људима који воле и чувају природу, за мене је част и понос. Ловио сам на цијелој територији Зворника, затим у ловиштима ЛУ "Комић" из Милића, на подручју Романије, општине Скелани и на многим другим мјестима. Мој најзначајнији трофеј је дивља свиња коју сам одстријелио на подручју села Тршић 2002. године. Имала је кљове у медаљи, које су биле дуге 21 центиметар, док је њена тежина износила око 250 килограма - каже Петровић који је, додаје, у лову увијек имао добре керове. Напомиње да је за успјех у лову потребна концентрација, јер и најбоља пушка не одстрелује сама.

Осим Ђоке, ловом се баве и његови синови, старији Војин и млађи Александар.

Дане Крчо је члан ЛУ "Чауш" из Братунца и некадашњи припадник удружења "Палеж" у Олову. Лови више од 30 година и, како каже, много воли свој хоби, али и дружење и приче о ловачким згодама.

- Ловио сам у предјелима око Кладња, на планини Коњух, долином ријеке Криваје, дијеловима према Рогатици и на многим другим мјестима. У младости сам највише ловио зеца, а како његова популација опада, преоријентисао сам се на дивљу свињу

Дане Крчо
лови више
од три
деценије

- прича Крчо и додаје да је у предјелу села Равнице изнад Коњевић Поља одстријелио дивљу свињу са кљовама дугим 22,5 центиметара.

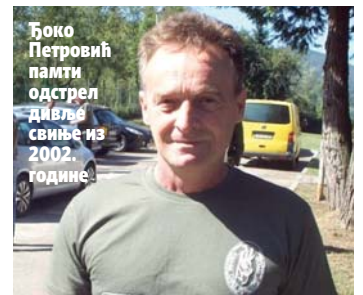
Душко Трифуновић живи у избјегличком насељу Брањево и 35 година је члан ЛУ "Студена Гора" из Хан Пијеска. Некада је живио у Кладњу и био члан тамошњег удружења "Соколина", а једно вријеме и члан ЛУ "Игришта" из Власенице. Каже да је ловио од Коњуха до Зеленгоре, највише ди-

Радници "Алумине" на традиционалном дружењу

Међу запосленима у зворничкој "Алумини" има много ловаца

ДОБРИ РАДНИЦИ, УСПЈЕШНИ ЛОВЦИ

Ђоко Петровић
памти
одстрел
дивље
свиње из
2002.
године

Душко Тодоровић
ловио од Коњуха
до Зеленгоре

вље свиње и срнећу дивљач, тако да се, наводи, може похвалити трофејним улвом дивље свиње са кљовама од 21 центиметар.

ДРУЖЕЊЕ У СОПОТНИКУ

Компанија "Алумина" уприличила је прошле године први сусрет ловаца запослених у овом зворничком колективу како би им приуштила заједничко дружење са представницима менаџмента, фабричког синдиката и Ловачког савеза Републике Српске. У предивном природном амбијенту, у фабричком објекту у Сопотнику, на обали Зворничког језера, овом несвакидашњем скупу присуствовало је тридесетак ловаца, садашњих и некадашњих радника "Алумине", који су чланови овдашњих ловачких удружења са обје стране Дрине.

ТОДОРОВИЋ: ЛОВ ПОСТАО ПРИВИЛЕГИЈА БОГАТИХ, АЛИ НЕ ЗНАЧИ ДА ЋЕ ИХ ПРАТИТИ СРЕЋА

- Да би се ловило, дивљач је потребно чувати, хранити и одгајати. Старији ловци то знају и увијек су ловили у границама дозвољеног. Ловци су прије свега заштитници природе и то морају знати наше млађе колеге - истиче Тодоровић.

У породици Тодоровић три генерације су ловци. И Душков отац се бавио ловом, док је син Огњен члан ЛУ "Студена Гора".

- Лов је постао привилегија богатих који могу да набаве добро оружје и ловачке псе, али то никако не значи да ће их увијек служити ловачка срећа - закључује Тодоровић.

Екипа "Подриња" у саставу Миладин Стјепановић, Емрах Јахић и Недим Паравлић однијела побједу у име "Семберије", док је најбољи појединац био Надир Нишлић из Орашја

У БИЈЕЉИНИ ОДРЖАН МЕЂУНАРОДНИ ТУРНИР У ГАЂАЊУ ЛЕТЕЋИХ МЕТА У ДИСЦИПЛИНИ ТРАП

Ловци из Јање мирне руке

Крајем октобра у организацији Првог клуба за летеће мете "Семберија" Бијељина одржан је међународни турнир у гађању лете-

ћих мета у дисциплини Трап на стрелишту "Хасе-Ковачићи" у Бијељини.

Најуспјешнија је била екипа "Подриње" из Јање у саставу Миладин Стјепановић, Емрах Јахић и Недим Паравлић. Слједили су их Младен Симић, Саша Мићић и Драгиша Симић из екипе "Семберија", а трећи су били чланови "Орашја" са поставом: Надир Нишлић, Тихомир Рањак и Мустафа Беширевић.

Најуспјешнији појединци у се-

ниор-
ској
кон-
ку-

ренцији били су: Надир Нишлић из Орашја, Мустафа Беширевић из Орашја и Антонио Калдрмцић из Тузле. Остали финалисти су били редослиједом: Слаћан Милошевић,

Младен Милошевић и Саша Мићић.

Најуспјешнији јуниори били су: Иван Стјепановић из "Подриња", Здравко Ђукић из Вукодавља и Емир Паравлић из "Подриња".

ОРГАНИЗАТОРИ ЗАХВАЛИЛИ ГОСТИМА ИЗ СРБИЈЕ И ХРВАТСКЕ

Миладин Стјепановић председник Првог клуба за летеће мете "Семберија" Бијељина у име

клуба је посебно захвалио гостима из Србије (Чачка), Хрватске (Вуковарско-сремске жупаније) и ништа мање традиционалним пријатељима из Орашја, Тузле и Сребреника.

- Нарочито захваљујем пријатељима клуба који су се побринули да такмичари ни у чему не оскудијевају и који су помогли да све прође на примјереном нивоу. Надамо се да ћемо чим прије бити у прилици да истом мјером покушамо узвратити на пажњи - додао је Стјепановић.

ЛУ "СЕМБЕРИЈА" БИЈЕЉИНА

Лов предатора све популарнији

Ловци из секције Загони која припада Ловачком удружењу "Семберија" из Бијељине успјешно су ловили лисицу протеклих ловних дана. Бројност предатора, а посебно лисице је у сталном порасту у готово свим ловиштима наше Републике. Група ловаца предвођена Максимом Василићем познатијим као Бетон у једном дану одстријелила је три лисице. Ловило се псима гоничима који су

веома лако проналазили њихове трагове и гонили их према доказаним стријелцима.

Саша Мићић, један од учесника лова, истиче да ће група наставити лов лисице и у наредном периоду. Он додаје да је веома важно регулисати бројно стање ове популације чијом пренамноженошћу је угрожена бројност зеца, фазана и других птица.

Такође, штете које лисице

праве на живини у околним сеоским домаћинствима све су веће. Због свега наведеног ловци има-

ју и моралну дужност да лове лисицу, а не само племените врсте дивљачи.

Ловачка кућа постала мјесто окупљања ловаца

Печењара

Нова ловачка кућа постала је стјечиште окупљања и дружења. Искусни ловац Пашага Омеровић из Средњег Шепка каже да овај објекат представља понос њихове секције, те да ће још љепше изгледати кад буде обложен боровим дрветом.

- С обзиром на то да ћемо овдје проводити доста времена, планирамо да изградимо и печењару. Богата трпеза не може да се замисли без печене јагњетине - наглашава Омеровић.

кућа својим амбијенталним изгледом потпуно се стапа са окружењем. Објекат је покривен лименим плочама, доведена је вода и струја, а у наредном периоду спољашњи зидови биће обложени боровим дрветом.

- Поносни смо на ову ловачку кућу, јер ће, без сумње, представљати украс не само наше ловачке секције, него и ширег подручја. Наши ловци нису жалили труда и новца како би добили репрезентативан објекат, који ће свима нама много значити - казује Ибрахимовић, по чијој архитектонској замисли се и одвијала градња нове ловачке куће.

У приобаљу Дрине интензивне активности на изградњи ловно-техничких и ловно-узгојних објеката

Нова ловачка кућа на понос Шепчана

Четрдесетак ловаца из Горњег Шепка саградили објекат од око 200 квадратних метара, један од најљепших у зворничком крају

ПИШЕ: МИШО ЛАЗАРЕВИЋ
lovacken@gmail.com

У приобаљу Дрине, у зворничком крају, последњих година интензивне су активности на изградњи ловно-техничких и ловно-узгојних објеката. Доминирају високе чеке, хранилишта за дивљач, али и ловачке куће, које су постале препознатљиве у овом крају.

Нова ловачка кућа изграђена је и у секцији Шепак, на терену некадашњег Фудбалског клуба Борац у Горњем Шепку, надамак граничног прелаза, који мостом на Дрини повезује Републику Српску, односно БиХ са Србијом.

Око четрдесетак ловаца из Горњег Шепка, прије шест година, добрано су прионули на посао и

Ловна инфраструктура

Амир Ибрахимовић је два мандата на челу секције "Шепак", која окупља 46 ловаца из Горњег, Доњег и Средњег Шепка.

- Када сам прије осам година постао председник секције, на нашем подручју нисмо имали ниједан ловни објекат. Буквално, састајали смо се на ливади, под шљивом. Али, великим трудом и ентузијазмом сваког нашег ловаца, који су заиста велики љубитељи природе и лова, кренули смо у радове и успјели да обезбједимо завидну ловну инфраструктуру у нашем ловишту - истиче Ибрахимовић.

Амир Ибрахимовић други мандат на челу секције "Шепак"

саградили објекат од око 200 квадратних метара са прелијепом терасом и поткровљем.

Председник Ловне секције "Шепак" Амир Ибрахимовић каже да је до сада у изградњу ловачке куће уложено око 27.000 КМ, при чему су ловци из Горњег Шепка

обезбједили око 20.000 КМ, док је матично ловачко удружење "Соко" издвојило 7.000 КМ.

Нова ловачка

**У ИЗГРАДЊУ
КУЋЕ УЛОЖЕНО
27.000 МАРКА**

Агилни председник Ловне секције "Шепак", на чијем је челу последњих осам година, каже да су овдашњи ловци, својим радом и новцем, у овом периоду, поред осталог, изградили и 22 високе чеке, затим један број хранилишта, два помоћна објекта - бараке, те били домаћини и организатори једног импресивног отвора ловне сезоне у оквиру Ловачког удружења "Соко".

- Наша секција је баш за пријер. Имамо добре ловце, који су прије свега заштитници и чувари дивљачи и велики љубитељи природе и дружења. Поред ловних активности, организујемо и акције како бисмо покрили разне хуманитарне потребе у нашем селу. На себе смо преузели и одржавање сеоског Дома културе, који је стјечиште мјештана Горњег Шепка - истиче Ибрахимовић.

Љубав према природи и лову, уткана од раног дјетињства, није престала ни данас у деветој деценији живота

ПИШЕ: МИШО ЛАЗАРЕВИЋ
lovacken@gmail.com

Кад се нешто воли, онда ни године нису препрека да се човјек тиме бави. Примјер за то нашли смо у селу Горњи Шепак код Зворника, гдје смо посјетили Хамдију Шишића, који се активно бави ловом иако има 82 године. Није све како је било прије пет деценија када је први пут изашао у лов, али га још служе и ноге и очи.

Још као дјечак, са 12 година, Шишић је посјеђивао ловачке светковине и дружио се са ловцима. Љубав према природи и лову, уткана од раног дјетињства, није престала ни данас, у деветој деценији живота. Ловац је постао 1970. године. Било је то, сјећа се, у Ваљеву, пошто је радио у тамошњем предузећу за путеве као возач камиона. Претходно је купио пушку, а први оружани лист сачувао је до данашњих времена. Такође, посјеђује и чланску карту која датира из 1972. године. Од првог дана, каже, лов је сматрао племенитом вјештином.

- Никада нисам јурио неке трофеје. За мене је било најважније дружење, чист ваздух и рекреаци-

ја, али је било и улова. Било је важно свега понижети у торби па посједати на ливади и дружити се - прича Хамдија, који је почасни члан ЛУ "Соко" из Козлука.

Са осмијехом на лицу се сјећа како је све то изгледало некада, када је он био млађан ловац. Наглашава да се то није промијенило ни до дана данашњег.

- Устајали смо зором. Већина нас са собом је носила чутурицу с ракијицом, јер доброг почетка дана нема без доброг гутљаја. Поглед би нам увијек био на страни изласка сунца, ради процјене, да ли ће нас пратити лијепо вријеме - казује овај времешни, али веома витални човјек, који себе назива вјечитим ловцем у срцу.

На њивама, пропланцима и прелијепим природним пејзажима Горњег, Доњег и Средњег Шепка, каже, оставио је најљепше године. Прича нам како је некада лов био посебна светковина, а ловци најугледнији становници у својим срединама.

- И данас се сјећам тих наших дружења, гдје смо се недјељом, најчешће на Брањеву, окупљали и ловили. Долазили су ловци из свих околних села, били су то својеврсни празници лова - истиче Шишић.

Све су то, наводи наш саговорник, били добри људи. Каже да у то вријеме, прије пет деценија, није постојала посебна кућа, него су се ловци, буквално, састајали и дружили на ливадама.

- Поседамо по трави, изнесемо из руксака све што смо понижели од наших кућа и онда до вечерњих часова траје наше дружење - оживљава успомене на једно, како каже, незаборавно вријеме.

Иако је закорачио у девету деценију, Хамдија је попут "чигре" и врло бистрог ума. Слакоњом се сјећа многих

Хамдија Шишић из Горњег Шепка код Зворника пуних пет деценија у строју

Вјечити ловац у срцу

ДРУЖЕЊЕ И
ЧИСТ ВАЗДУХ
ПРЕЧИ ОД
УЛОВА

ВОЗАЧ И У ДЕВЕТОЈ ДЕЦЕНИЈИ

Хамдија Шишић посјеђује возачку дозволу скоро шест деценија. Волана се не одриче ни данас, у 82. години живота.

- Сваке двије године ми продужавају дозволу. Са својим "голфом" најчешће крстари на релацији Међаш - Горњи Шепак, а возим и до Тузле, затим до Зворника, Лознице, Бијељине - каже Шишић.

датума и догађаја, који су, како каже, уткани у његов животни и радни вијек, а посебно оних који се односе на ловство овог краја. Зато и није чудно што ужива велико поштовање међу ловцима, како у секцији Шепак, тако и у матичном удружењу. Ловачки узор му је био Зијо Тахировић из Горњег Шепка, коме је неколико година носио руксак, а међу величинама овог краја памти имена Које Николића из Рођевића, Душана Текића из Јасенице, Мехдина Кадрића из Горњег Шепка и многих других.

- Трудно сам се да увијек будем добро са људима, да развијамо другарске и пријатељске односе - наглашава Шишић.

Посебно је, додаје, био везан за људе из Ваљева и Лознице,

прије свега своје радне колеге, са којима је провео многе године.

- Имам велики осјећај и љубав према Србији. У ваљевском и лозничком крају радио сам од 1963. до 1992. године, гдје сам упознао доста људи искрених пријатеља. У Србији сам стекао и пензију, а ту, преко Дрине, у Лозници, средњу школу је завршило и моје двоје дјеце - син Екрем, који сада живи у Међашу код Калесије и кћерка Есма, која је са својом породицом у Нирнбергу у Њемачкој.

Шишић памти и сарадњу коју су својевремено имали овдашњи ловци са колегама преко Дрине, прије свега са ловачким друштвом "Видојевица" из Лешнице код Лознице.

- Много смо били упућени једни на друге. Наши пријатељи из Лешнице, сјећам се, годинама су нам обезбјеђивали зечеве, од 50 до 100 комада. Била је баш велика слога међу нама. Од те старе гарде ловаца из Лешнице имао сам прилику да прије двије године видим Миодрага Брезјачанина - Шећера.

По завршетку рата у БиХ, вратио се у родни крај из Аустрије, гдје је провео пет година, а међу првим корацама које је предузео био је сусрет са својим некадашњим радним колегама из предузећа за изградњу путева у Лозници и Ваљеву.

- Имао сам велику жељу да их видим. Тешко је ријечима описати нашу срећу кад смо се поново сретли. Йуди су у пензији, али нас веже једно незаборавно вријеме током нашег заједничког рада и дружења - у једном даху, озареног лица, прича о сусретима са својим некадашњим колегама овај пензионер из Горњег Шепка.

У пет деценија дугом ловачком стажу углавном је ловио зечеве и фазане. На ловачком "виску", признаје, није било неких посебних

СУСРЕТ СА ВЛАДОМ ЗЕЧЕВИЋЕМ

Хамдија Шишић памти и сусрет са Владом Зечевићем, првим послеријатним министром унутрашњих послова у ФНРЈ.

- Почетком педесетих година прошлог вијека овај чувени православи свештеник из Лознице, који је потом био истакнути друштвено-политички радник у некадашњој Југославији, долазио је на окупљања и дружења ловаца на брду Градац, између Рођевића и Локања. Као дјечак упамтио сам с каквим одушељењем су га људи дочекали, али и како је он био непосредан и народни човјек.

- Кад одем у Лозницу често посјетим његов споменик, који се налази у центру града. То је моје поштовање према том човјеку - истиче Шишић.

трофеја.

- Дивљач за мене није била само мета. Постоји нешто што се зове ловачка етика и ту нема поговора - категоричан је Шишић, наглашавајући да су у лову веома важни дисциплина и поштовање ловачког кодекса.

Кроз дугогодишњу животну и ловачку праксу имао је и добре кевове - бараке, посавце, српске тробојне гониче. Додаје да је за ловца

важна и пушка, али је важније око, да га прати добар поглед. И, наравно, да буде доброг расположења. У богатом ловачком опусу, разумљиво, доста је и ловачких шала и анегдота. Многи су се, каже стари ловац, "лијепили" на ловачке приче, које су домишљато, на њима својствен начин, пласирали истински љубитељи лова и природе.

У секцији Шепак, која окупља

више од 40 ловаца из Горњег, Доњег и Средњег Шепка, кажу да је Хамдија човјек за примјер.

ЛОВ МИ ПРОДУЖАВА ЖИВОТ, ТВРДИ ХАМДИЈА

- Својим осмијехом уноси нам посебну ведрину. Код њега никад

ПОШТЕЊЕ ЗА ДЕСЕТ

Враћајући се из лова, у близини граничног прелаза на Дрини код Шепка, прије неколико година пронашао је новчаник с новцем и разном документацијом. Манифестујући освједочено поштење које га краси читав радни и животни вијек, већ наредног дана успио је да пронађе власника изгубљеног новчаника.

- Поштење и неокаљени образ вреднији су ми од сваког блага. Ни у једном тренутку нисам се двоумио да пронађени новчаник с новцем и документима задржим, већ сам одмах, по доласку кући, размишљао како да ступим у контакт са његовим власником - говори Шишић.

У новчанику је било неколико стотина марака и документа, која су, испоставиће се убрзо, припадала Стојанки Тешић из Лознице.

- Да је било милион марака, исто бих поступио. Мени је најважнија срећа и здравље моје породице - казује овај скромни човјек, чији је гест одјекнуо, не само међу становницима овог краја, него и међу ловцима у приобаљу Дрине.

не можете примијетити неку нелагоду и да му је тешко. Позитивном енергијом баш зрачи у нашој секцији - чујемо од Пашаге Омеровића, вишегодишњег колеге у лову.

И данас, када је закорачио у девету деценију, Хамдија излази у ловиште.

- Здравље ме, с обзиром на моје године, добро служи. С пушком о рамену прошетам до оближњих шума, односно пропланака, са својим пријатељима ловцима увијек се лијепо осјећам. Волим овај народ, моје колеге ловце, ову љепоту природе.

На крају разговора стари ловац ће још рећи:

- Вјерујте, мени лов продужава живот. Љубав према лову и људима ме одржала све ове године. Нема веће слоге и љубави од лова, нема боље организације од наших удружења. Млађим ловцима поручујем да се уважавају и да буду добри другови, али и да поштују законе о ловству и воде рачуна о свом понашању у лову - закључује Шишић, један од најстаријих ловаца у приобаљу Дрине, истовремено изражавајући захвалност Ловачком савезу што је, како каже, дао овакву демократију ловству у Републици Српској.

МИЛОМИР АЛЕМПИЋ И ТЕУФИК СУЉИЧИЋ БРИНУ
О ЛОВИШТУ И ДИВЉАЧИ У ЗВОРНИЧКОМ КРАЈУ

Сваки ловац треба да буде ловочувар

Ловачко удружење "Букови са Дрине" има веома ефикасну ловочуварску службу, захваљујући понајвише агилности двојице другара и великих љубитеља лова и природе

ПИШЕ: МИШО ЛАЗАРЕВИЋ
lovacken@gmail.com

Миломир Алемпић из Дрињаце је професионални ловочувар у ЛУ "Букови са Дрине", док му је помоћник Теуфик Суљичић из Каменице. Њих двојица, завидног ловачког стажа, најдиректније су задужени за заштиту дивљачи и умногоме су допринијели да се смањи криволов на подручју зворничког удружења.

- Скоро свакодневно смо у ловишту. Обилазимо подручја свих секција. Користимо сопствена возила, али се доста иде и пјешке. Није нам тешко, јер волимо овај посао - кажу углас, на почетку разговора, ловочувари који су истински професионалци, али изнад свега велики љубитељи природе и дружења.

Ловочувар зворничких "букова" Алемпић је скоро двије деценије, док је Суљичић његов помоћник 12 година. Заједничка активност, те брига и заштита дивљачи, веома их је ујединила - постали су, не само добре колеге, него и врсни пријатељи, који се међусобно друже кад нису на задатку, у ловишту.

- У мојој породици нико није био ловац. Члан "Букова са Дрине" постао сам 2002. године. Заволио сам лов, којег, прије свега, доживљавам као хоби и прилику за дружење и уживање у природи. Више волим да радим на заштити дивљачи, него да ловим. Посебно задовољство представља ми фотографисање у ловишту - казује Теуфик, међу колегама ловцима познатији као Пено. Посао ловочувара обавља волонтерски. С обзи-

Миодраг
Алемпић
и Теуфик
Суљичић

ром на то да је приватни предузетник, слободно вријеме проводи у природи, у заштити дивљачи и ловишта. Каже, било је и непријатних тренутака, да је због овог посла остао и "без неких добрих јарана", али је, додаје Теуфик, најсрећнији кад је у прилици да сачува дивљач од криволова и напада разних предатора.

Миломир потиче из ловачке породице. Отац и брат су му такође ловци. Алемпиће сви познају у Дрињаца, али и шире.

- Овај посао се мора вољети. Ко не воли лов, не воли ни дивљач. Имам коректну сарадњу са ловцима у све четири секције нашег друштва. Сигурно да постоји криволова у ловишту, али у сарадњи са правим љубитељима лова, природе и дружења, настојимо да га смањимо и доведемо у најмању могућу мјеру - истиче Алемпић.

Свог млађег колегу допуњава ријечима да највише проблема у ловишту праве неки бивши ловци

и поједини садашњи чланови удружења. Бар такво је његово искуство.

СУЉИЧИЋ ПОСАО ОБАВЉА ВОЛОНТЕРСКИ

- Ти људи најчешће се баве криволовом, али има и несавјесних ловаца који су и данас у нашим редовима који покушавају да користе "лов у мутном". Против таквих "ловаца" се најенергичније боримо - говори Суљичић.

Наши саговорници експлицитни су у ставу да сваки ловац треба да буде ловочувар и да свако на свом подручју, гдје лови, треба да штити и брине о дивљачи како би имали што богатије ловиште. У свом послу, ова двојица ловочувара, кажу, имају помоћ и од припадника зворничке полиције и Државне граничне службе БиХ,

али и руководства матичног удружења, које даје безрезервну подршку акцијама на спречавању криволова. Дивљач, наглашавају, није само угрожена од несавјесних ловаца и људи који из разних разлога још увијек посједују и носе оружје, него све чешће страда и усљед саобраћајних прилика на овдашњим путевима, али и од паса луталица. Посебно се то односи на срнећу дивљач. Алемпић и Суљичић, крстарећи ловиштем зворничких ловаца, настављају, не само да спречавају криволов, него и учествују у многим другим акцијама попут изградње ловно-техничких и ловно-узгојних објеката и, посебно у зимском периоду, изношењу кукуруза, соли и сијена, како би обезбиједили да дивљач преживи и опстане у вријеме кад је, због снијега и ниских температура, тешко наћи храну у свом природном станишту. Они су баш ловочувари за примјер.

Са 20 аутоматских хранилица, те уз помоћ сензорских камера које су у функцији заштите дивљачи и ловишта од криволова, руководство удружења показује одлучност ка постизању максималних циљева газдовања ловиштем

ПИШЕ: ДАРКО ЈОВАНИЋ
lovacken@gmail.com

Ловачко удружење "Змијање" Бањалука је и 2020. годину завршило са максималном реализацијом свих планираних активности. Наиме, уз потпуно придржавање мјера за спречавање ширења вируса корона, у протеклој години су у потпуности спроведене све планиране мјере на узгоју, заштити и коришћењу ловног фонда.

Тако је, у складу са донесеним планом радних акција, у ловишту изграђено и санирано на десетине хранилишта за дивљач и високих чека, инсталиране су и додатне три аутоматске хранилице за зрнасту прихрану дивљачи, набављене су три нове сензорске камере за осматрање дивљачи и ловишта, те извршено и прокресивање пет километара ловачких стаза. Као посебно важна активност у протеклој години истиче се почетак изградње високе зидане чеке на локацији планине Тисовац, која ће бити у функцији праћења, осматрања и на крају планираног коришћења медвјеђе дивљачи, вука и дивље свиње. Комфор и квалитет овог ловног објекта ће моћи одговорити и најзахтјевнијим странним ловцима.

Након успјешно спроведених мјера на узгоју и заштити дивљачи, чланови удружења и ове године постижу одличне резултате у погледу коришћења дивљачи. Тако је након завршеног лова на срндаћа, који је реализован за само три ловна викенда, на ред дошао зимски лов осталих основних, али и других врста дивљачи, и то медвједа, дивље

УСПЈЕШНА ГОДИНА У ЛОВИШТУ "БАЊАЛУКА"

Резултати за понос

■ ■ ■
Нова зидана чека биће ускоро завршена

свиње, фазана, вука, дивље патке, шумске шљуке, шакала и др. Досадашњи резултати одстрела дивље свиње иду у прилог чињеници да се матични фонд ове врсте дивљачи из године у годину налази на нивоу подношљивог бројног стања, које омогућава успјешно гајење уз подношљиву штету. Истовремено, бројност медвјеђе дивљачи у ловишту је на нивоу попуњености капацитета, док је бројност фазанске

Трофеји срндаћа

дивљачи у великом порасту.

Са тренутних 20 аутоматских хранилица у ловишту и до сада изнесених 14 тона зрнасте прехране у ловиште,

те уз помоћ сензорских камера које су у функцији заштите дивљачи и ловишта од криволова, руководство Ловачког удружења "Змијање" Бањалука показује одлучност ка постизању максималних циљева газдовања ловиштем.

У сврху унапређивања рада удружења обезбијеђен је информациони систем којим је у потпуности дигитализован цјелокупан процес рада удружења. Захваљујући овом систему, сви радни процеси у удружењу се сада електронски евидентирају, као и све активности ловаца (уплате, радне акције, евиденције по ловачким групама, одстрели и др.), што омогућује врло једноставно увезивање у информациони систем ловства Републике Српске, чија је израда од стране министарства и Ловачког савеза у току.

Након вишегодишње иницијативе, коју је обиљежило десетине дописа и ургенција, коначно смо успјели да обезбиједимо постављање саобраћајних знакова "дивљач на путу" на свим магистралним путевима у нашем ловишту. Овим смо успјели да дугорочно заштитимо удружење од судских пресуда на штету удружења као посљедице саобраћајних несрећа са дивљачи.

ВЕЋ ИЗНЕСЕНО 14 ТОНА ЗРНАСТЕ ПРЕХРАНЕ

Редовном прихраном медвјеђе дивљачи на два активна хранилишта у Чемерници и Пониру штета од ове врсте дивљачи сведена је на подношљиву мјеру.

У фебруару 2020. године одржана је 12. ловно-туристичка манифестација под називом "Дани вука Чемерница 2020", на којој је учествовало више од 1.000 ловаца из свих крајева бивше Југославије, али и шире. У финансијском погледу, ЛУ "Змијање" је 2020. годину завршило с позитивним пословањем, без дуга добављачима. Све наведено јасно указује да руководство удружења ради у правцу реализације стратешких циљева усмјерених ка стварању јаког, стабилног и потпуно одрживог ловачког удружења, које је у могућности да својим ловцима, али и ловцима гостима, понуди богато ловиште, са потпуно опорављеним фондом свих основних врста дивљачи, као и великим бројем изграђених ловних објекта, што свакако представља темељ за одрживо газдовање ловиштем.

Велики ловац и државник

Рузвелт: „Права сврха лова је уживање у слободној природи, навикавање на напоре и тешкоће, јачање духа и тијела. Лов је једном ријечју ведар, активан живот.“

ПИШЕ: ДРАГАН МИЈОВИЋ БРКО
trijavora@gmail.com

Њ у ј о р ш к а
лука, 3.
м а р т а
1909. Па-
р о б р о д
„Хамбург“

уз муклу сирену испловљава ка луци Момбаси у Кенији. На њему је групација од око 200 људи који припадају највећој до тада ловно-научној експедицији која је кренула на сафари по Африци. Њихов вођа, којег су са пуно поштовања ословљавали са господине предсједнице, је главом Теодор Рузвелт, предсједник Сједињених Америчких Држава, којем је тај мандат окончан само 19 дана раније. У овом походу су поред признатих природњака учешће узели и познати ловци са богатим „афричким искуством“. Током 12 мјесеци прокрстариће подручје Источне Африке и уловити око 3000 животиња из укупно 1100 различитих врста, од слонова до птица и жаба. Све се то по плану отпремало америчким музејима и научним установама. Улов је, између осталог, сачињавао 11 слонова, 17 лавова, 3 леопарда, 7 јагуара, 9 хијена, 20 црних и бијелих носорога те одређен број бивола, зебри, газела и антилопа. Сам Рузвелт је, као страствени ловац, био врло ангажован, користећи сачмарице великог калибра, полуаутоматске пушке и карабин у тада новом 30-

Теодор Рузвелт је био први амерички председник који је обратио пажњу на европски југоисток. Он 1912, уочи првог балканског рата, у часопису Аутлук осуђује политику Аустроугарске и Турске, дајући подршку ослободилачким напорима балканских народа, сматрајући да они требају формирати своју конфедеративну државу на демократским принципима. Почетком Великог рата, упознат са страдањем нашег народа, сав новчани дио Нобелове награде уплаћује за помоћ Србији. Године 1917. овај велики, тада већ бивши председник, позвао је на састанак Михаила Пупина, када му је, хвалећи српско држање у рату, рекао и ово: "Ја вам завидим што сте Србин". Исте године, поводом Видовдана упутио је честитку српском народу: "Примите моје најсрдачније и најлепше жеље за Србију, на годишњицу велике Косовске битке. Жеља ми је да видим велику Србију која ће обухватити све јужнословенске народе, и католике и православне, који желе оживјети стару славу српског народа".

Об калибру, допринијевши тако његовој каснијој великој популарности. Из данашње перспективе број одстрелене дивљачи заиста изгледа претјеран, али тај једногодишњи скор толиких ловаца уопште није драстичан, ако знамо да су у то вријеме по Индији и Африци разни бијели ловци били праве машине за убијање и бездушно, масовно таманили дивљач. Неки његови савременици су се напросто јагмили за срамне рекорде, као надвојвода Фердинанд или М. Вел, који је у каријери одстрелио самох 1000 слонова. При том треба знати да је управо Рузвелт био један од највећих заштитника дивљачи и природе уопште. Први је уочио угроженост одређених врста и кренуо са њиховом заштитом, формирајући 5 великих националних паркова, 51 резерват за птице и 150 шумских забрана. Његово име данас носе национални паркови у Дакоти и Вашингтону. Иницирао је доношење закона о заштити природних ресурса

и законе о пошумљавању. Памте се његове ријечи упућене Американцима: „Кад помажете да се очувају наше шуме или кад садите нове, ви испуњавате своју националну дужност“.

Његова веза са природом почиње са раним дјетињством. Болешљивог астматичног дјечака отац усмјерава на боравак у природи, у окружење животиња. Тако је побуђено његово интересовање за живи свијет, па је током живота гајио на десетине кућних љубимаца.

По окончању студија рано се, и то успјешно, отиснуо у политичке воде. Но, после породичне трагедије када му у истом дану 14.05.1884. умиру мајка и супруга, он својој болној души тражи лијек бијегом у дивљу природу. Одлази у Сјеверну Дакоту, гдје је раније ловио бизоне, купује ранч „Малтешки крст“ и узгаја говеда. Станује у простој брвнари,

спава на бивољим и медвеђим кожама и ради грубе послове, иако је имућни насљедник и биће један од тројице најбогатијих председника САД. Једном ће рећи: „Никад човјек који је лагодно живио није оставио име за памћење“. Убрзо постаје прави западњак, каубој и познати ловац, додуше атипичан, јер уз ласо и пушку, у рукама пречесто држи књигу. Сматра се највећим читаоцем књига на свијету, истовремено он и доста пише, а многе његове књиге управо говоре о животу у дивљини и лову на бизоне, јелене, дивокозе, гризлије, пуме и вукове. У једној од њих написаће: „Права сврха лова је уживање у слободној природи, навикавање на напоре и тешкоће, јачање духа и тијела. Лов је једном ријечју ведар, активан живот.“

Ускоро, као патриота борбеног темперамента, запажено учествује у шпанско-америчком рату, по чину пуковник, командује добровољачком коњицом. Постаће и трећи човјек на свијету који је освојио Мон Блан. Поново се враћа политици и брзо напредује: 1901. је потпредседник, а исте године постаје и 26. председник САД, након смрти Мекинлија. Са своје 42 године биће најмлађи председник САД икада, скоро дупло млађи од наступајућег 78-годишњег Бајдена. Теодор Рузвелт, Теди, Груби јахач, Стари лав и, како су га све звали, је икона америчког друштва и по многим највећи Американац у историји. Један је од четворице исклесаних председника на ли-

Током једног лова у Мисисипију 1902, Рузвелту се не даде ни да огарави пушку. Дружина нађе старог повријеђеног медвједа да му „намјести“ одстрел. Он то уочи и одби да пуца. Карикатуриста Бариман од тога направи познати наратив, у којем медвједа замјени мече, а Мориса Митчама то инспириса да начини играчку, плишаног медвједића, којем даде име Теди, по председниковом надимку. Остало је легенда! А ето, тај плишани слатки медо и послјије више од 100 година важи за најомиљенију дјечју играчку.

тици планине Рашмор.

Извршио је огромне модернизације и реформе у „државама“ од којих ће почети стварати свјетску силу. У много чему је био први и јединствен, вјеровао је у своју звијезду и, као неуморни ентузијаста, био покретач новог духа. Његовим великим залагањем дошло је до мировног споразум у руско-јапанском рату, за шта је 1906. добио Нобелову награду за мир. Рузвелт није био дио историје, он је њу стварао. Када је Америка ступила у Велики рат 1917, пријавио се да служи у војсци, али је љубазно одбијен због година. Но његова сва четири сина били су добровољци, при чему је најмлађи Квентин положио живот за отацбину.

Овај човјек несаломљиве воље и бритког ума, велики ловац пред Господом, упокојио се 6. јануара 1919, са управо навршених 60 година живота.

